

Oktatási adatok, 2013/2014

Tartalom

[A nappali képzések főbb adatai](#) 1

[Intézményhálózat, pedagógus, finanszírozás](#) 3

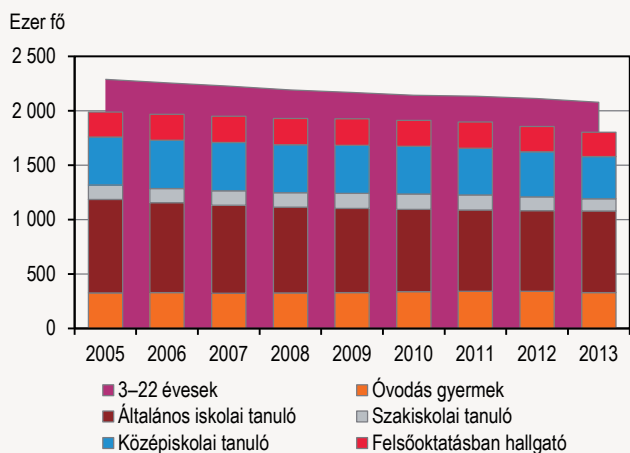
[A nem nappali képzések főbb adatai](#) 4

A nappali képzések főbb adatai

A 2013/2014-es tanévben Magyarországon 1 millió 804 ezer gyermek és fiatal vesz részt óvodai nevelésben, valamint különböző szintű nappali képzésekben, 53,3 ezer fővel – 2,9%-kal – kevesebben, mint az elmúlt tanévben. Az egyes nevelési, képzési szinteken eltérően alakult a létszám. Míg az általános iskolákban a nappali tagozatosok száma kismértékben, 0,6%-kal emelkedett, addig a középfokon tanulóké 7,0, a felsőoktatásban hallgatóké pedig 4,3%-kal csökkent. Az óvodába járó gyermekek 2,9%-kal lettek kevesebben.

1. ábra

Az óvodás gyermekek és a tanulók számának alakulása a nappali képzésben

Az **óvodába** beíratott gyermekek létszáma 330 ezer fő, 10 ezerrel kevesebb, mint egy évvel korábban. Bár az elmúlt több mint tízéves időszakra összességében a csökkenő tendencia jellemző, az utóbbi pár évhez képest a visszaesés nagyobb mértékű, 2012/2013-as tanévhez viszonyítva tízszeres. Ez alapvetően annak a következménye, hogy 2013-tól az augusztus 31-ig 6. életévüket betöltött gyermekek iskolakötelezetteké váltak, így tanévkezdetkor ők az általános iskola első osztályába járnak. A jogszabályváltozás hatását jól tükrözi, hogy míg a 2012-es tanévben az óvodások közül a 6 évesek és idősebbek még közel 73 ezren voltak, addig

2013-ban számuk alig haladta meg a 63 ezret. Ebben a tanévben az előző évhez képest 1,4%-kal több, 31 ezer óvodapedagógus látja el a gyermekeket. A gyermekcsoportok száma is emelkedett, ezzel nemcsak az egy pedagógusra, hanem az egy csoportra jutó gyermeklétszám is kedvezőbben alakult. Az óvodások közül mintegy 7200 a sajátos nevelési igényű (SNI-) gyermek, 7,4%-kal több, mint tavaly. Közülük a többség, 80% integrált nevelésben részesül. Ez az arány közel 2 százalékponttal magasabb, mint a 2012/2013-as tanévben.

A 145 **egységes óvodai bölcsődei** csoportban 678 óvodáskorúnál fiatalabb gyermeket 243 főfoglalkozású óvodapedagógus és 258 dajka, illetve gondozó lát el. Az elmúlt tanévhez viszonyítva a csoportok száma 16, a gyermekek száma több mint 23, a gondozást végzők létszáma 15%-kal nőtt.

A **fejlesztő nevelés-oktatás** rendszerében működő feladatellátási helyek száma idén 295. A közel 4500 – a tavalyihoz képest 9,3%-kal, 460 fővel kevesebb – 6 évesnél fiatalabb, megkésett vagy eltérő fejlődésű gyermektől 800 főfoglalkozású pedagógus gondoskodik.

Az **általános iskolai** tanulmányait a 2013/2014-es tanévben 748 ezer fő kezdte meg. Az előző tanévhez hasonlítva a tanulói létszám a nappali oktatásban 0,6%-kal magasabb, ami 4,8 ezer fős növekedést jelent. Az első évfolyamosok száma – a már említett jogszabályi változások következtében – az előző évekhez képest és az átlaghoz viszonyítva is jelentősen, 6,9%-kal emelkedett, és korosztályi összetétele is módosult. Az általános iskolát kezdő 6 évesek száma 26,8%-kal magasabb, részarányuk pedig 23,1%-ról 27,4%-ra nőtt. A kedvezőtlen demográfiai folyamatok alakulásának hatása a magasabb osztályokban érzékelhető, így pl. az 5–8. évfolyamra 0,8%-kal járnak kevesebben, mint az előző tanévben.

A köznevelési törvény előírása szerint az általános iskolákban délután 4-ig kötelező a gyermekeknek benttartózkodni. Ebből is adódik, hogy a napközi otthonos ellátásban, illetve az étkeztetésben részesülők aránya az előző évekhez képest nagyobb mértékben emelkedett. Míg az alsó tagozatosok közül 83% napközis, a felsősoknál 15%, ami összességében a tanulók 51%-át teszi ki, a tavalyinál 3,3 százalékponttal többet. Legalább napi egyszeri étkeztetést a tanulók 77%-ának biztosítanak az egy évvel ezelőtti 74%-kal szemben.

Az általános iskolákban dolgozó pedagógusok száma a diákokénál jobban, 2,6%-kal bővült, így a közel 74 ezer tanárra fejenként kevesebb tanuló jut. Ugyanakkor az ellátandó órák száma, beleértve a kötelező délutáni foglalkozásokat is, több, mint egy évvel korábban.

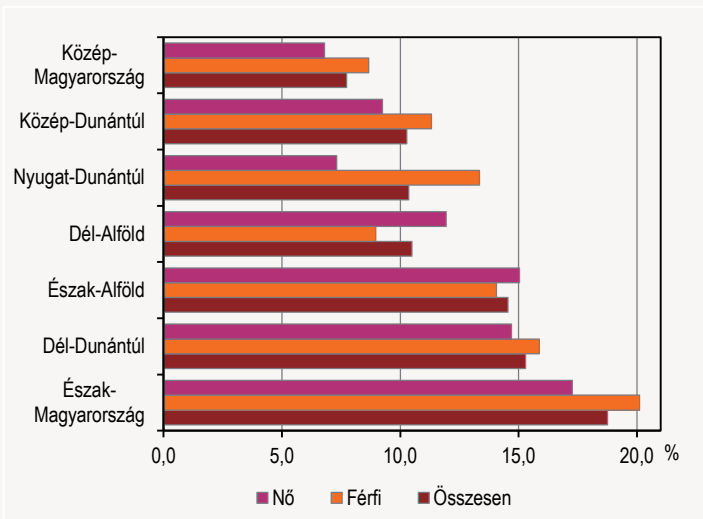
Az általános iskolákba ugyanannyi – 52 ezer sajátos nevelési igényű (SNI-) – gyermek jár, mint az elmúlt tanévben, és lényegében sem a régiók, sem a nemek szerinti eloszlás nem változott. Arányuk továbbra is a Dél-Alföldön a legmagasabb (11%) és az Észak-Alföldön a legalacsonyabb (5,1%). Az általános iskolába járó fiúk 8,8, míg a lányok 4,9%-a sorolható az SNI-s kategóriába. Az általános tantervű osztályokban integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma a 2013/2014-es tanévben 35 ezer fő, ami az előző tanévinél magasabb, közel 67%.

A 8. évfolyamot sikeresen befejezettek száma 2013-ban alig több mint 91 ezer, 4 ezerrel kevesebb, mint egy évvel korábban. A végzetek közül néhány száz fő kivételével gyakorlatilag mindenki továbbtanul.

Az ún. **korai iskolaelhagyók**¹ arányának európai szinten 10% alá való csökkentése az Európa 2020 stratégia egyik célkitűzése. Magyarországon a mutató értéke 11,8%, ami kedvezőtlenebb a tavalyinál, nemek és régiók szerinti erős szóródást mutat. A leszakadók aránya a nők körében a korábbi évekhez hasonlóan lényegesen alacsonyabb (11,1%), mint a férfiaknál (12,5%). A régiók között még nagyobbak és egyre növekvőek a különbségek. Észak-Magyarországon a legmagasabb a korai iskolaelhagyók aránya, 18,8%, Közép-Magyarországon a legalacsonyabb, 7,7%. Az eltérés tehát 11,1 százalékpont, ami jelentősen meghaladja a tavalyi (8,2 százalékpontos) értéket.

2. ábra

Korai iskolaelhagyók aránya nemek és régiók szerint, 2013

A 2013/2014-es tanévben a **középfokú oktatás** nappali rendszerű képzésén 502 ezer fő vesz részt, 38 ezerrel – 7%-kal – kevesebb, mint egy évvel korábban. A legkevésbé változatlanul a gimnáziumi tanulók száma csökkent, 2,2%-kal, a szakiskolásoké pedig a legjobban, 10,4%-kal. (Ez utóbbi létszámcsökkenés elsősorban a képzési idő rövidülésével függ össze.) Ebből adódóan a középfokú oktatásban tanulók között tovább nőtt a gimnazisták aránya – 35,1%-ról 36,9%-ra –, és alacsonyabb lett a szakiskolákban, szakközépiskolákban tanulóké. A korábbi évekhez hasonlóan mindkét nemnél a jelentős többség az érettségit adó képzésekre jár, a leányok 83%-os aránya több mint 10 százalékponttal magasabb a fiúkénál. Az egyes iskolatípusokban eltérő a nemek szerinti összetétel: a gimnáziumokban a tanulók nagyobb része, 57%-a leány, a szakiskolákban viszont 63%-os részesedéssel a fiúk vannak túlsúlyban. A szakközépiskolákban viszonylag kiegyenlített a nemek szerinti eloszlás.

A szakmai képzést nyújtó középfokú oktatási intézmények szakképző évfolyamain az egy évvel korábbi 159 ezerrel szemben 153 ezren tanulnak, közülük 99 ezren szakiskolákban, illetve speciális szakiskolákban. A 6 ezer fős csökkenés annak a következménye, hogy bár a szakiskolai szakképzésben részesülők létszáma jelentősen, több mint 8 ezerrel emelkedett, a szakközépiskolák szakképző évfolyamaira majdnem 15 ezer fővel kevesebben járnak. Ez a jelentős, korábbi időszakhoz viszonyítva eltérő irányú és arányú változás a szakképzési rendszer módosításának a következménye. A szakközépiskolákban a gazdaság és irányítás képzési területen van a legtöbb tanuló, közel 12 ezer, a szakiskolákban pedig a műszaki területen, több mint 48 ezer. Mindkét iskolatípusban nagy arányban tanulnak szolgáltatási ismereteket.

1. tábla

Szakmai képzésben tanulók száma és megoszlása képzési terület szerint, 2013/2014

Képzési terület	Tanulók száma, fő		Tanulók megoszlása, %	
	szakiskola	szakközépiskola	szakiskola	szakközépiskola
Tanárképzés, oktatástudomány	17	379	0,0	0,7
Művészetek	1 830	6 847	1,8	12,9
Társadalomtudományok	–	193	–	0,4
Gazdaság és irányítás	12 183	11 773	12,3	22,2
Informatika	112	4 854	0,1	9,1
Műszaki tudományok	48 439	10 599	48,7	20,0
Mezőgazdaság	5 266	1 249	5,3	2,4
Egészségügy, szociális gondoskodás	2 371	7 410	2,4	14,0
Szolgáltatás	29 222	9 792	29,4	18,4
Összesen	99 440	53 096	100,0	100,0

2013-ban közel 68 ezren tettek sikeres érettségi vizsgát, 5,4 ezer fővel kevesebben, mint 2012-ben. A gimnáziumban érettségizők aránya 53%, ami 1 százalékpontos növekedést jelent, és ezzel tovább nőtt a különbség a 47%-ot képviselő szakközépiskolákban végzettekhez képest.

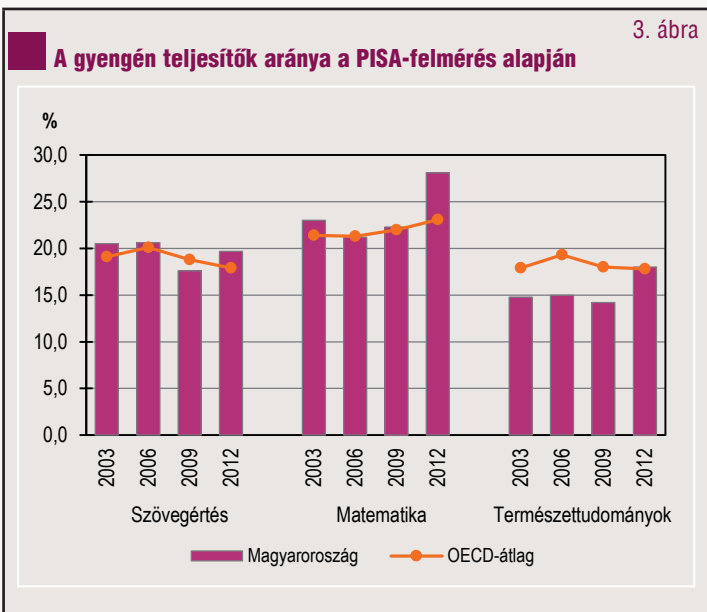
2013-ban közel 47 ezer fő tett sikeres szakmai vizsgát, míg 2012-ben még több mint 56 ezren. A kiemelkedően nagy, mintegy 10 ezres létszámcsökkenés alapvetően abból adódik, hogy a múlt évben a képzési rendszer átalakításának következtében a trendtől eltérő, kiugróan magas volt a szakiskolákban a végzősök száma. Amennyiben figyelmen kívül hagyjuk az elmúlt rendhagyó év adatát, és a 2011-hez viszonyítjuk a 2013-as szakiskolában sikeres szakmai vizsgázók számát, akkor ezer főnél nagyobb növekedést tapasztalhatunk.

2000 óta 3 évente hajtják végre az ún. **PISA-felméréseket** a PISA (*Programme for International Student Assessment*) program keretében, melyet az OECD az '90-es évek végén kezdeményezett. A felmérés célcsoportjába a 15 éves diákok tartoznak, akik az OECD-országok többségében a tanköteles életkor végéhez közeledőket jelenti. A felmérés célja az iskolai tanulás során elsajátított, a mindennapi életben használható tudás, kompetencia vizsgálata, amely három fő területre terjed ki: szövegértés, alkalmazott matematika és az alkalmazott természettudományos ismeretek, melyek közül mindig egyet-egyét kiemelnek, és azt mélyebben elemzik. Az utolsó, 2012-es méréskor a matematika kapott nagyobb hangsúlyt. A PISA-mérés egy mintavételes, előre rögzített technikai szabványok alapján történő megfigyeléssorozat, amely megfelelő keretet biztosít a különböző oktatási-nevelési rendszerek hatékonyságának, eredményességének összehasonlítására.

Az összehasonlításban leggyakrabban használt mutató a gyengén teljesítő diákok aránya². A legutóbbi 2012-es felmérés szerint a magyar diákok teljesítményei egyik területen sem érik el az OECD-átlagot, és 2009-hez képest minden területen romlott az eredményük, matematikából a legnagyobb mértékben, közel 6 százalékponttal. Míg a korábbi felmérések eredményei szerint a természettudományos ismeretek terén a magyar tanulók jobban teljesítettek az OECD-átlagnál, addig 2012-re itt is lemaradás következett be.

¹ Korai iskolaelhagyóknak nevezzük a 18–24 éves népességből azokat, akik az oktatási, képzési rendszerből végzettség nélkül, vagy alacsony szintű (legfeljebb alapfokú) végzettséggel kerülnek ki, és semmilyen további oktatásban, képzésben nem vesznek részt.

² A 6 képességi szintből a legfeljebb 1. szintet elérő tanulók aránya.

2013-ban 75 ezren – az előző évhez viszonyítva 10%-kal kevesebben – jelentkeztek nappali **felsőfokú alap- és mesterképzésre**.

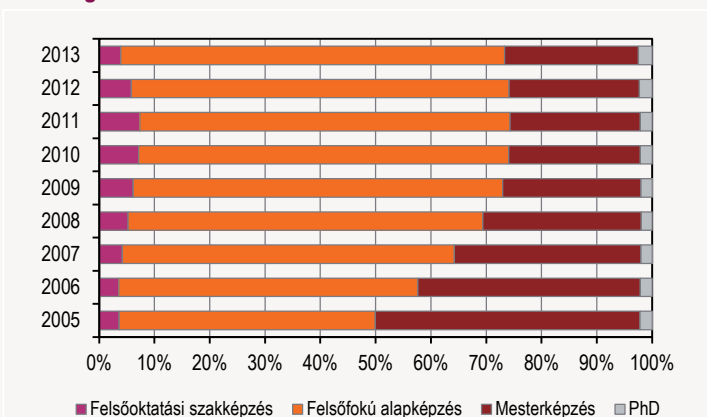
Ismét a műszaki képzéseket jelölték meg a legtöbben első helyen (18%), ezt követték a tavalyi évben növekvő népszerűségű gazdaságtudományi (17%) és a csökkenő részesedésű bölcsészettudományi programok (10%).

A felvett hallgatók száma – mintegy 4,4 ezer fővel – csökkent, de kisebb mértékben, mint az elsőhelyes jelentkezőké, ennek következtében a felvettek és az első helyre jelentkezettek aránya 2013-ban közel 76%-ra emelkedett (alapképzésben 78, mesterképzésben 70%) az előző évi 73%-kal szemben. A legmagasabb, 86% a felvettek és az első helyre jelentkezők aránya a természettudományi képzéseket választók körében, de ettől nem sokkal, kevesebb mint 2 százalékponttal maradnak el a mezőgazdasági és társadalomtudományi területre jelentkezők. Továbbra is a művészeti szakokra legnehezebb a bekerülés, a felvettek aránya – az emelkedő tendencia ellenére is csak – 44%.

A felsőoktatási intézmények nappali képzésein tanulók száma a 2013/2014-es tanévben 224 ezer fő, az előző tanévhez képest 10 ezerrel kevesebb. 208 ezren (93%) alap-, mester- vagy osztatlan képzésben vesznek részt, közel 9 ezren felsőoktatási szakképzésben, 5,5 ezren doktori képzésben, szakirányú továbbképzésben mindössze 250-en folytatják tanulmányaikat. A kifutó egyetemi, főiskolai programokon már csak 1,5 ezer fő – a hallgatók 0,7%-a – tanul.

4. ábra

A felsőoktatási intézmények nappali képzésein tanuló hallgatók megoszlásának alakulása*

* A felsőfokú alapképzésben szerepelnek a főiskolai képzésben részt vevők, a mesterképzésben pedig az egyetemi és az osztatlan képzésben részt vevők adatai is.

A nappali alap- és mesterképzésben részt vevők képzési területenkénti megoszlása hasonló az előző évihez. A hallgatók száma továbbra is a műszaki szakokon a legmagasabb (arányuk 21%), a gazdasági (17%), valamint az egészségügyi és szociális képzések (12%) is népszerűek. A hallgatói létszám csökkenése ellenére a tanárképzési és oktatástudományi területen tanulók száma nőtt, arányuk így 5,4% lett, megelőzve a ranglistán tavaly még előtte álló természettudományok képzési területet.

A nappali képzésben részt vevő hallgatók körében a tavalyi 70-ről 69%-ra (154 ezer főre) csökkent a teljesen vagy részben államilag támogatott képzésben tanulók aránya.

2013-ban 37 ezren szereztek diplomát, közel ezer fővel többen, mint az előző évben. 8800 sikeres záróvizsgát tett hallgató azonban nyelvvizsga hiánya miatt nem kaphatta kézhez a diplomáját, számuk egy év alatt 4,5%-kal csökkent.

Intézményhálózat, pedagógus, finanszírozás

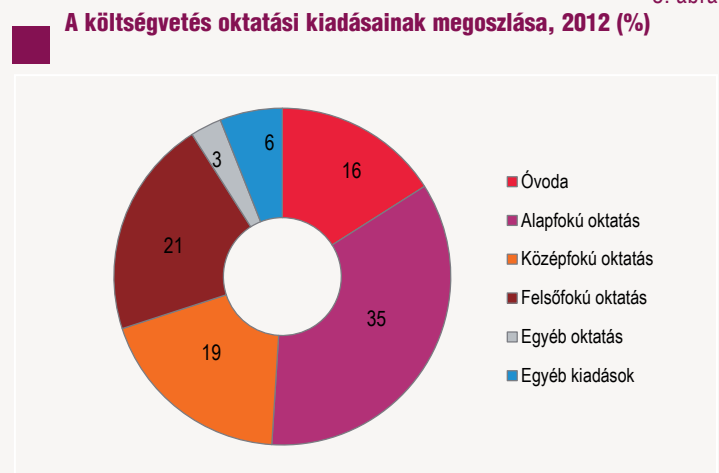
A köznevelési feladatellátási helyek száma a 2013/2014-es tanévben 10 863 volt, az előző tanévi 10 213-al szemben. A növekedés nagyrészt annak köszönhető, hogy változott a számbavétel módszertana³. Alapvetően módosult a feladatellátási helyek fenntartók szerinti összetétele. Míg korábban a köznevelési intézmények túlnyomó része önkormányzati fenntartású volt, 2013-tól, az óvodák kivételével majd mindegyik központi költségvetési szerv alá került. Ez annak az új köznevelési törvényben megfogalmazott alapelv megvalósításának a következménye, amely szerint 2013. január 1-jétől az óvodák kivételével a köznevelési intézmények fenntartója az állam, és ezen feladatának megvalósítására hozták létre a *Klebelsberg Intézményfenntartó Központot*. Valamelyest nőtt az egyházakhoz tartozó köznevelési feladatellátási helyek száma is.

A felsőoktatási intézmények száma 66, az előző tanévvel megegyező, és változatlan azok fenntartók szerinti összetétele is.

A köznevelési intézményekben a 2013/2014-es tanévben 151 ezer pedagógus dolgozik, 1,5 ezer fővel többen, mint egy évvel ezelőtt. Míg az óvopedagógusok és az általános iskolákban, illetve speciális szakiskolákban tanítók száma emelkedett, addig a többi iskolatípusban csökkent, a legjobban – 4%-kal – a szakiskolákban. A pedagógusok diákokra vetített létszám-alakulásának elemzéséből levonható reális következtetéseket nagyban nehezíti a pedagógusok új típusú munkaidő-számításának bevezetése.

A felsőoktatásban az oktatói létszám meghaladja a 21 ezer főt, ami közel 3%-os növekedést jelent az előző évhez képest.

5. ábra

Az állami költségvetésből oktatási kiadásokra fordított összeg csökkenése 2012-ben is tovább folytatódott. 2011-hez képest 4,8%-kal, 58 milliárd forinttal kevesebbet, összességében 1154 milliárd forintot költöttek állami forrásból a különböző szintű oktatási, nevelési tevékenységekre. A GDP %-ában ez az érték 4,1, míg az elmúlt évben 4,3% volt. A költségvetési oktatási kiadások 70%-a a köznevelési, 21,5%-a a felsőoktatási tevékeny-

³ Korábban az intézmény székhelyével vagy annak tagintézményével egy településen nem tagintézményként működő feladatellátási helyeket nem kezelték különálló egységként, ebből adódóan a két időszak adatai csak korlátozottan hasonlíthatók össze.

séggel kapcsolatban merült fel. Felhalmozásra, felújításra 57 milliárd forint, a teljes összeg 5,0%-a jutott, a költségeken belül pedig változatlanul a személyi jellegű kiadások képviselték a legmagasabb (49%) részarányt.

A nem nappali képzések főbb adatai

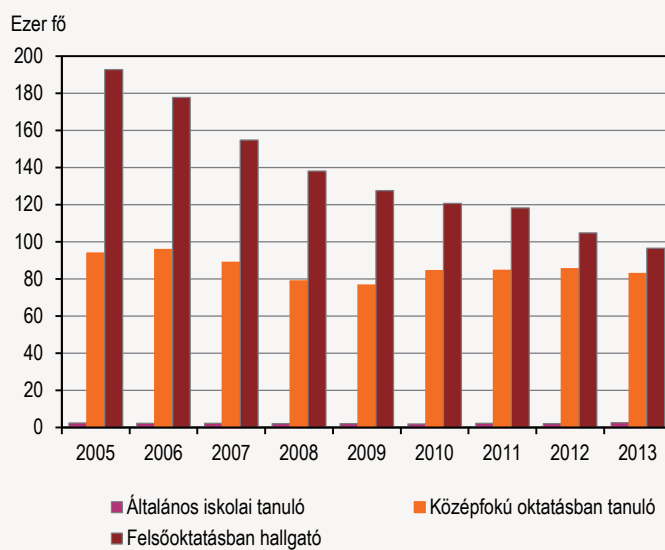
A 2013/2014-es tanévben a köznevelési intézmények nem nappali képzéseinek keretében összesen közel 86 ezer tanuló folytatja tanulmányait, 2 ezer fővel kevesebben, mint egy évvel korábban. Ugyan az alapközü oktatás szintjén 22%-kal többen vesznek részt a felnőttoktatásban, számuk még így sem éri el a 3 ezret. A középökü oktatási intézményekben ugyanakkor összességében 3,1%-os, 2,7 ezer fős létszámcsökkenés történt. A változás iskolatípusonként eltérő volt: a szakiskolákban 5, a gimnáziumokban 9,7%-kal lett kevesebb a felnőttoktatásban tanuló, miközben a szakközépis-kolákban 5,1%-kal nőtt a diákok száma. A szintenként és iskolatípusonként is különböző irányú és ütemű változások az összetétel módosulását eredményezték. Nőtt az alapközü és szakközépisiskolai képzésben részt vevők aránya, és csökkent a gimnáziumban és szakiskolákban tanulóké.

2013-ban a tavalyi évhez viszonyítva közel 14%-kal kevesebben, 8300 fő érettségizett a felnőttoktatásban, emellett majdnem 12 ezren – a 2012-es adatokhoz képest 41%-kal többen – sikeres szakmai vizsgát tettek.

Jelen tanévben a felsőoktatás nem nappali képzéseiben tanul tovább a hallgatók 30%-a, közel 97 ezer fő. A csökkenés ugyan kisebb mértékű, mint az előző évben volt, de így is jelentős, 7,9%-os. A hallgatók legnagyobb hányada 84%-a levelező képzésen folytatja tanulmányait, 12%-a távoktatási formában, és mindössze 4%-a az esti képzésen. Ez a megoszlás az elmúlt 4 évben szinte semmit nem változott.

6. ábra

A tanulók számának alakulása a felnőttoktatásban

További információk, adatok (linkek):

[Táblázatok](#)

[Táblák \(STADAT\)](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu